

Informacja nt. prac Sejmu i Senatu w zakresie polityki społecznej¹

I. Prace legislacyjne

W bieżącej kadencji Sejmu i Senatu (od 5 listopada 2007 r. do 25 marca 2011 r.) do Sejmu zostało wniesionych 171 projektów ustaw z zakresu polityki społecznej, z czego uchwalono 92 ustawy, 10 projektów ustaw zostało odrzuconych, a pozostałe projekty ustaw są w trakcie prac legislacyjnych. Prace legislacyjne obu izb skupiały się przede wszystkim na zagadnieniach dotyczących: emerytur i rent, osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, systemu ubezpieczeń społecznych, świadczeń opieki zdrowotnej, świadczeń rodzinnych, ubezpieczeń społecznych oraz zatrudnienia.

Emerytury kapitałowe

Nową ustawą uchwaloną przez parlament była ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. *o emeryturach kapitałowych*, która określiła rodzaje świadczeń pieniężnych wypłacanych ze środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym (OFE), zasady nabywania prawa do poszczególnych rodzajów emerytur kapitałowych, zasady i tryb przyznawania emerytur kapitałowych oraz sposób ustalania ich wysokości, wypłaty oraz dokonywania waloryzacji. Zgodnie z ustawą emerytury kapitałowe są wypłacane w ramach ubezpieczenia emerytalnego i przysługują osobom, które mają ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych emerytowi przysługują dwa rodzaje emerytur kapitałowych: okresowa emerytura kapitałowa lub dożywotnia emerytura kapitałowa. Okresowa emerytura kapitałowa przysługuje do ukończenia 65 roku życia, natomiast dożywotnia emerytura kapitałowa należy się dożywotnio po ukończeniu 65 roku życia. Warunkami uzyskania prawa do emerytury okresowej jest ukończenie przez ubezpieczonego 60 lat oraz odpowiednia wysokość

zgromadzonych środków. Prawo do dożywotniej emerytury kapitałowej członek otwartego funduszu emerytalnego nabywa w chwili ukończenia 65 lat.

Emerytury pomostowe

W 2008 r. została uchwalona nowa regulacja prawna – ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. *o emeryturach pomostowych*. Ustawa wprowadziła nowy rodzaj świadczenia dla osób wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze – emeryturę pomostową oraz dodatkowe świadczenie w postaci rekompensaty dla osób, które nie uzyskały prawa do emerytury pomostowej. Zgodnie z ustawą prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. Kobieta może przejść na emeryturę pomostową po osiągnięciu wieku co najmniej 55 lat, a mężczyzna po osiągnięciu co najmniej 60 lat.

Ustawa przewiduje również możliwość uzyskania przez ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. prawa do emerytury pomostowej przed osiągnięciem wieku określonego powyżej przez osoby wykonujące prace górnicze przez co najmniej 15 lat (pod warunkiem osiągnięcia określonego wieku) oraz osoby, które spełniły inne warunki określone w ustawie dla uzyskania prawa do emerytury pomostowej.

System emerytalny

W celu ograniczenia tempa przyrostu państwowego długu publicznego, w związku z funkcjonowaniem kapitałowej części systemu emerytalnego, w dniu 25 marca 2011 r. została uchwalona ustawa *o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych*. Znowelizowała ona szereg ustaw (20) związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z nowelizacją składka przekazywana z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) do Otwartego Funduszu Emerytalnego (OFE) – w ramach II filara – została zmniejszona z 7,3% do 2,3% w latach 2011-2012. Wysokość składki przekazywanej do OFE będzie stopniowo wzrastać – do 3,5% w 2017 r. Składka 2,3 % będzie przekazywana w gotówce do OFE, a pozostała część będzie zaksięgowana na nowo utworzonym indywidualnym subkoncie emerytalnym w ZUS. Środki gromadzone na subkoncie w ramach

¹ Materiał przygotowany na spotkanie przedstawicieli Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Parlamentu Europejskiego z senacką Komisją Rodziny i Polityki Społecznej.

II filara będą waloryzowane o wskaźnik wzrostu gospodarczego z ostatnich pięciu lat i wysokość inflacji oraz będą podlegać dziedziczeniu.

Według rządu uchwalone zmiany ograniczą potrzeby pożyczkowe państwa do 2020 r. o ok. 190 mld zł.

Reforma systemu emerytalnego zakłada również wprowadzenie od 2012 r. 4% ulgi podatkowej (liczonej od podstawy opodatkowania) dla osób oszczędzających dodatkowo na emeryturę na tzw. indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego. Zmianie uległ górny limit udziału akcji w portfelu OFE. Obecnie wynosi 40% aktywów funduszy, do 2020 r. ma on osiągnąć 62%, a docelowo 90%. Od 1 stycznia 2012 r. będzie obowiązywał zakaz akwizycji na rzecz OFE.

Wprowadzenie w życie tych zmian będzie skutkowało wypełnieniem zobowiązania Polski wobec Komisji Europejskiej, tzn. obniżeniem poniżej 3% w 2012 roku deficytu sektora finansów publicznych. Przepisy ustawy przewidują wejście w życie 1 maja 2011 r. Ustawa czeka na podpis Prezydenta RP.

Urlop macierzyński

W ramach prowadzonej przez rząd polityki prorodzinnej w 2008 r. została znowelizowana ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – *Kodeks pracy* i od 1 stycznia 2009 r. zaczęły obowiązywać korzystniejsze, od poprzednio obowiązujących, przepisy dotyczące zasad udzielania i wymiaru urlopów macierzyńskich. Po nowelizacji Kodeksu pracy urlop macierzyński można podzielić na dwie części: podstawowy (obligatoryjny) oraz dodatkowy (fakultatywny) urlop macierzyński.

Od 1 stycznia 2009 r. wymiar urlopu macierzyńskiego jest wyższy i uzależniony od liczby dzieci urodzonych przy jednym porodzie. Urlop macierzyński przy jednym porodzie wynosi: 20 tygodni w przypadku urodzenia 1 dziecka; 31 tygodni w przypadku urodzenia 2 dzieci; 33 tygodnie w przypadku urodzenia 3 dzieci; 35 tygodni w przypadku urodzenia 4 dzieci; 37 tygodni w przypadku urodzenia 5 i więcej dzieci.

Od 1 stycznia 2010 r. pracownice mają prawo do dodatkowego urlopu macierzyńskiego, który jest udzielany jednorazowo, w wymiarze tygodnia lub jego wielokrotności, bezpośrednio po wykorzystaniu podstawowej części urlopu macierzyńskiego.

Dodatkowy urlop macierzyński będzie stopniowo wydłużany w zależności od liczby dzieci urodzonych przy jednym porodzie. W wypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie w latach 2010 i 2011 dodatkowy urlop macierzyński wynosi do 2 tygodni, a w 2012 i 2013 r. – do 4 tygodni. Jeśli przy jednym porodzie urodzi się więcej dzieci, wymiar dodatkowego urlopu wynosi w 2010 i w 2011 r. – do 3 tygodni, a w 2012 i w 2013 r.

– do 6 tygodni. Docelowo, tzn. w 2014 r., dodatkowy urlop macierzyński ma wynosić: do 6 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie oraz do 8 tygodni – w razie urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie.

Od 1 stycznia 2010 r. kobieta uprawniona do dodatkowego urlopu macierzyńskiego może podejmować pracę na niepełnym etacie (maksymalnie na 1/2 etatu).

W przypadku rezygnacji przez matkę z urlopu macierzyńskiego (po upływie przynajmniej 14 tygodni od dnia porodu), ojciec może wykorzystać pozostałą część urlopu. Nowelizacja Kodeksu pracy wprowadziła zasadę, że po wykorzystaniu przez matkę po porodzie urlopu macierzyńskiego w wymiarze 8 tygodni, ojcu przysługuje prawo do części urlopu macierzyńskiego, na czas pobytu matki dziecka w szpitalu, ze względu na jej stan zdrowia i brak możliwości sprawowania opieki nad dzieckiem.

Niezależnie od uprawnienia do części urlopu macierzyńskiego, od 1 stycznia 2010 r. ojcu wychowującemu dziecko przysługuje prawo do skorzystania z tzw. urlopu ojcowskiego. Uprawnienie to jest wprowadzane stopniowo, a mianowicie jego wymiar w 2010 i w 2011 r. wynosi 1 tydzień, natomiast od 2012 r. docelowo wynosić będzie 2 tygodnie. Pracownik ma prawo do urlopu ojcowskiego, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 12 miesiąca życia.

Świadczenia alimentacyjne

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego to nowy rodzaj pomocy dla dziecka, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty ustanowione na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Nowe przepisy zostały wprowadzone od 1 października 2008 r., poprzez zmianę ustawy z dnia 7 września 2007 r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego zastąpiło zaliczkę alimentacyjną, która wcześniej przyznawana była w podobnych sytuacjach osobom nieotrzymującym alimentów. Wprowadzając nowe przepisy poszerzono grupę osób uprawnionych do pomocy, nie ograniczając jej wyłącznie do osób samotnie wychowujących dzieci. Prawo do świadczenia przysługuje również dzieciom wychowywanym przez rodzica, który zawarł kolejny związek małżeński, żyje w nieformalnym związku lub aktualny mąż nie płaci zasądzonych alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują nie tylko obywatelom polskim, ale również cudzoziemcom, jeżeli wynika to z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym. Świadczenia przysługują również cudzoziemcom przebywającym na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta

długoterminowego Wspólnot Europejskich oraz zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony (np. uchodźcy).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia. Świadczenia na dziecko starsze, do ukończenia 25 roku życia, przysługują pod warunkiem, że uczy się ono w szkole lub szkole wyższej, a na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenia przysługują bez ograniczeń wieku. Pomoc wypłacana jest, podobnie jak świadczenia rodzinne, przez urzędy gmin lub ośrodki pomocy społecznej. Wprowadzono nowe kryterium dochodowe (nie przekracza 725 zł netto na osobę w rodzinie) i zwiększono kwotę pomocy (maksymalnie 500 zł).

Opieka nad dziećmi

Jedną z najważniejszych uchwalonych ustaw z zakresu polityki społecznej była ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*. Wprowadzenie przepisów ustawy miało na celu przede wszystkim stworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanych form opieki nad małymi dziećmi oraz umożliwienie rodzicom i opiekunom podjęcia aktywności zawodowej oraz poprawę wzrostu liczby urodzeń. Ustawa wprowadziła 4 formy opieki nad dziećmi – żłobek, klub dziecięcy, dzienny opiekun oraz niania. Żłobki i kluby dziecięce mogą być tworzone i prowadzone przez gminy, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Dzienny opiekun zatrudniany jest przez gminę na podstawie umowy. Niania zatrudniana jest na podstawie umowy o świadczenie usług przez rodziców dziecka. Przepisy ustawy określiły również zasady organizowania i funkcjonowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3; warunki świadczonych usług; kwalifikacje osób sprawujących opiekę; zasady finansowania opieki; nadzór nad warunkami i jakością sprawowanej opieki.

Przemoc w rodzinie

W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały podjęte prace nad znowelizowaniem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. Nadrzędnym celem było położenie nacisku na zapobieganie przemocy w rodzinie oraz na wzrost świadomości społeczeństwa w tej kwestii. Głównym celem ustawy było stworzenie mechanizmów prawnych umożliwiających rozszerzenie pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, a także możliwość izolacji sprawców przemocy w rodzinie. Najważniejsze zmiany to: zakaz stosowania kar cielesnych w stosunku do dzieci; uzyskanie bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego przez ofiary dotknięte przemocą w rodzinie celem ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych na skutek przemocy; nakaz opuszczenia przez

sprawcę przemocy lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym; obowiązek uczestniczenia w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawcy przemocy; sądowy zakaz zbliżania się sprawcy do pokrzywdzonych i kontaktowania się z nimi; zwiększenie uprawnień pracownika socjalnego o możliwość odebrania dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej najbliższej osoby, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej (o tym fakcie pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznie powiadomić sąd opiekuńczy).

Niepełnosprawni

Aby pomóc w życiu codziennym osobom niepełnosprawnym polscy parlamentarzyści podjęli prace związane z nowelizacją ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Na podstawie nowelizacji zostały wprowadzone przepisy, które umożliwiły osobom niedowidzącym lub niewidomym swobodny wstęp do budynków użyteczności publicznej wraz z towarzyszącymi im psami-przewodnikami bez konieczności spełnienia innych warunków, które do tej pory zależały wyłącznie od uznania władz samorządowych lub były określane przez regulaminy porządkowe wydawane przez właścicieli lub zarządzających różnymi obiektami użyteczności publicznej. Obecnie jedynym warunkiem, który osoby niepełnosprawne muszą spełnić, jest wyposażenie psa-przewodnika w uprzęż oraz posiadanie dokumentu potwierdzającego status psa-przewodnika i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.

Ponadto na podstawie dwóch propozycji zmian ustawy (projekt rządowy i senacki) zostały zmienione zasady finansowania warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej niepełnosprawnych. Została ustalona zasada współfinansowania – 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) i co najmniej 10% ze środków własnych samorządów powiatowych. Ustawa zapewniła też dofinansowanie do wynagrodzeń firmom zatrudniającym osoby niepełnosprawne w wysokości do 75% kosztów płacy, co było związane z dostosowaniem przepisów krajowych do przepisów unijnych.

Inną ważną zmianą zawartą w ustawie było umożliwienie zatrudniania osób niepełnosprawnych przez pracodawców, którzy nie zapewniają warunków pracy chronionej, bez konieczności uzyskania wstępnej, pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy. Przystosowanie przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej może nastąpić w okresie zatrudnienia, a nie przed jego rozpoczęciem.

Zadośćuczynienie rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych

W trosce o oddanie należnej sprawiedliwości obywatelom polskim, którzy w latach 1956 – 1989 w walce z komunistycznym ustrojem totalitarnym ponieśli śmierć wskutek działań wojska, milicji i innych organów aparatu bezpieczeństwa, została uchwalona ustawa która określiła zasady przyznania zadośćuczynienia rodzinom ofiar. Ustawa przewiduje zadośćuczynienie przez wypłatę świadczenia pieniężnego członkom rodzin ofiar wydarzeń: w czerwcu 1956 r. w Poznaniu; w październiku 1957 r. w Warszawie; w grudniu 1970 r. na Wybrzeżu (w Elblągu, Gdańsku, Gdyni i Szczecinie); w czerwcu 1976 r. w Radomiu; w okresie stanu wojennego trwającego od dnia 13 grudnia 1981 r. do dnia 22 lipca 1983 r. oraz w trakcie tłumienia manifestacji lub strajków w latach 1983-1989.

Zadośćuczynienie polega na przyznaniu jednorazowego świadczenia pieniężnego każdemu członkowi rodziny w wysokości 50 tys. zł. Przyznanie świadczenia pieniężnego następuje na wniosek członka rodziny w terminie 10 lat od dnia 15 lipca 2009 r. Osobami uprawnionymi do uzyskania świadczenia pieniężnego są: małżonek, dzieci własne oraz dzieci przysposobione, rodzice oraz osoby przysposabiające. Prawo do zadośćuczynienia jest niezbywalne. Kwoty wypłaconego świadczenia pieniężnego nie podlegają opodatkowaniu.

Łagodzenie skutków kryzysu ekonomicznego

Kluczowym elementem działań antykryzysowych rządu jest uchwalenie ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. *o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców*. Nadrzędnym celem ustawy jest przede wszystkim ochrona miejsc pracy. **Z pomocy mogą skorzystać** przedsiębiorcy, którzy znaleźli się w przejściowych trudnościach finansowych oraz wszyscy przedsiębiorcy bez względu na sytuację finansową – w części dotyczącej organizacji czasu pracy i zasad zatrudniania pracowników na podstawie umów o pracę na czas określony.

W zakresie prawa pracy ustawa wprowadza szereg nowych rozwiązań, które umożliwiają: wydłużenie okresu rozliczeniowego czasu pracy maksymalnie do 12 miesięcy; wprowadzenie indywidualnego rozkładu czasu pracy przewidującego różne godziny rozpoczynania i kończenia pracy; zatrudnianie pracowników na podstawie umów o pracę na czas określony maksymalnie do 24 miesięcy. Pracownik, który wyrazi zgodę na objęcie go przestojem ekonomicznym ma prawo – maksymalnie przez 6 miesięcy – do świadczenia lub stypendium oraz wynagrodzenia w łącznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Ustawa przewiduje również możliwość przyznawania świadczeń finansowanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, dofinansowywania kosztów szkoleń i studiów podyplomowych pracowników oraz świadczeń na wypłaty stypendiów dla pracowników, finansowanych ze środków Funduszu Pracy. Aby tę pomoc otrzymać

przedsiębiorcy muszą spełnić szereg warunków m.in.: zalegać w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Pracy; w ciągu 3 miesięcy w ich firmie musi nastąpić spadek obrotów gospodarczych nie mniej niż o 25%; firma musi opracować program naprawczy, który poprawi jej kondycję; nie zachodzą przesłanki do ogłoszenia upadłości.

Pomoc przewidziana ustawą będzie obowiązywała do końca 2011 r.

Ponadto w wielu ustawach dokonano zmian przepisów mających na celu dostosowanie do prawa unijnego oraz zmian, które miały charakter systemowy i porządkujący.

II. Prace senackiej Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

W omawianym okresie Komisja Rodziny i Polityki Społecznej na swoich posiedzeniach zajmowała się m.in. następującą problematyką:

- system opieki długoterminowej, ubezpieczenie społeczne od ryzyka niesamodzielności: ze względu na sytuację demograficzną Polski i słabość opieki geriatrycznej podnoszono potrzebę pilnego podjęcia prac nad ustawą o ubezpieczeniu od ryzyka niesamodzielności i stworzenia warunków do rozwoju rynku usług opieki długoterminowej;
- rehabilitacja, terapia, przygotowanie zawodowe i praca osób niepełnosprawnych: postulowano przygotowanie inicjatyw legislacyjnych zmierzających do stworzenia spójnego systemu wyrównywania szans i wspierania aktywności niepełnosprawnych; wskazywano m.in. na potrzebę uchwalenia tzw. ustawy antydyskryminacyjnej, zintegrowania obecnych 5 systemów orzecznich w jeden ujednolicony, opracowania projektu ustawy o języku migowym, ustawowego wprowadzenia asystenta osoby niepełnosprawnej, a także nowych rozwiązań dotyczących finansowania Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- funkcjonowanie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), usytuowanie pełnomocnika rządu ds. osób niepełnosprawnych: krytycznie oceniano zmianę przewidującą, by od 2012 r. PFRON utracił osobowość prawną, samodzielność i stał się zwykłym państwowym funduszem celowym; opowiedziano się za utrzymaniem osobowości prawnej Funduszu i jego odrębności oraz bezpośrednim podporządkowaniem pełnomocnika rządu ds. osób niepełnosprawnych premierowi;

- nowe zasady prowadzenia polityki społecznej: zwracano uwagę na potrzebę współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizującymi projekty aktywizujące zawodowo i służące integracji społecznej; wskazywano także na potrzebę wypracowania nowego modelu zwalczania wykluczenia społecznego i zapobiegania jego skutkom, szczególnie w społecznościach lokalnych na wsi;
- polityka prorodzinna: pozytywnie oceniono rządowe działania na rzecz wspierania rodzin i zwiększenia szans rodziców na utrzymanie zatrudnienia w okresie wychowywania dzieci i na powrót do pracy, umożliwienie finansowania żłobków i przedszkoli przyzakładowych z zakładowych funduszy świadczeń socjalnych, a także zwolnienie rodziców wracających z urlopów wychowawczych i macierzyńskich z obowiązku płacenia składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; wskazywano na potrzebę poszerzenia rządowego programu polityki wspierania rodzin; zadeklarowano wolę wspierania publicznej i ponadpartyjnej debaty na temat narodowej strategii umacniania polskich rodzin;
- usprawnienie procedur adopcyjnych: postulowano likwidację państwowych domów dziecka, przyspieszenie procesu adopcji, a przede wszystkim wspieranie rodzin, zwłaszcza dysfunkcyjnych; oceniono, że polski system opieki nad dzieckiem będącym poza biologiczną rodziną wciąż nie odpowiada standardom rodzinnych form opieki;
- społeczeństwo obywatelskie, zasada subsydiarności, organizacje pożytku publicznego: uznano konieczność reformy finansowania organizacji pozarządowych, potrzebę lepszego dostępu do środków unijnych i krajowych, wykorzystania funduszu inicjatyw obywatelskich; postulowano przywrócenie wagi instrumentów pośrednich – odpisów od darowizn czy bezpośrednich – zbiórek publicznych, a także przygotowania przepisów znoszących VAT od darowizn, w tym żywnościowych czy wiadomości SMS;
- wolność zrzeszania się: prawo o stowarzyszeniach, uchwalone ponad 20 lat temu, krępuje swobodę działania i aktywność wielu środowisk, co wpływa na obserwowany kryzys społeczeństwa obywatelskiego, stąd potrzeba podjęcia prac nad nową ustawą o stowarzyszeniach.

III. Debaty

W bieżącej kadencji Sejmu odbyło się 6 debat związanych z szeroko rozumianą polityką społeczną. Debaty dotyczyły: wzrostu bezrobocia w Polsce oraz ograniczenia środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu; działań rządu na rzecz zmniejszenia skali

bezrobocia; sytuacji na rynku pracy; stanu prac nad zakończeniem reformy emerytalnej; społecznych i gospodarczych skutków wzrostu kosztów utrzymania gospodarstw domowych, wzrostu cen energii elektrycznej, benzyny i żywności; braku wzrostu wynagrodzeń pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

IV. Konferencje

W obecnej kadencji w Senacie odbyło się szereg konferencji na temat polityki społecznej. Były one zorganizowane z inicjatywy Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia, we współpracy z organizacjami społecznymi, samorządowymi oraz fundacjami i stowarzyszeniami działającymi na tym polu. Wspólnie ze Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych WRZOS została zorganizowana konferencja pt. „Sytuacja socjalna i aktywność społeczna osób starszych w Polsce”, która była poświęcona sposobom promowania aktywnego modelu życia wśród osób starszych. Przedstawiono na niej doświadczenia z realizacji projektu „Senior Task Force”, realizowanego w latach 2007–2008 przez polskie organizacje pozarządowe.

Poruszano wiele ważnych kwestii społecznych, jak na przykład problem ochrony dzieci przed uzależnieniami.

O współczesnych wyzwaniach polityki społecznej dyskutowano w trakcie seminarium „Nowe zasady prowadzenia polityki społecznej”. Kilka konferencji dotyczyło problematyki zdrowotnej. Poruszane były następujące kwestie: przyszłość szpitali samorządowych, wpływ profilaktyki na zdrowie publiczne, perspektywy i szanse szczepień ochronnych w Polsce. Wiele uwagi poświęcono problemom osób starszych i niepełnosprawnych. Z inicjatywy Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych zorganizowano konferencję „Samorząd przyjazny seniorom”. Zorganizowano również konferencję dotyczącą sytuacji socjalnej i aktywności osób starszych w Polsce.

Problemy osób niepełnosprawnych omawiano na 2 innych konferencjach: „Usługi asystenckie w systemie wsparcia osób niepełnosprawnych” (zorganizowana razem z Fundacją Pomocy Chorym na Zanik Mięśni) i „Niepełnosprawni w podróży” (wspólnie z Komisją Praw Człowieka i Praworządności oraz Instytutem Transportu Samochodowego).

Opracowanie:

Jagoda Tracz-Dral

Biuro Analiz i Dokumentacji